

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 17.160,03.100.30 **Listopad 2013**

Monitorování stavu a diagnostika strojů - Požadavky na kvalifikaci a posuzování pracovníků - Část 8: Ultrazvuk

ČSN
ISO 18436-8
01 1445

Condition monitoring and diagnostics of machines – Requirements for qualification and assessment of personnel –
Part 8: Ultrasound

Surveillance et diagnostic d'état des machines – Exigences relatives a la qualification et a l'évaluation du personnel –
Partie 8: Ultrasons

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 18436-8:2013. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the International Standard ISO 18436-8:2013. It was translated by the Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Informace o citovaných dokumentech

ISO 13372 zavedena v ČSN ISO 13372 (01 1470) Monitorování stavu a diagnostika strojů – Slovník

ISO/IEC 17000 zavedena v ČSN EN ISO/IEC 17000 (01 0106) Posuzování shody – Slovník a základní principy

ISO 18436-1:2012 zavedena v ČSN ISO 18436-1:2013 (01 1445) Monitorování stavu a diagnostika strojů – Požadavky na kvalifikaci a posuzování pracovníků – Část 1: Požadavky na posuzující orgány a proces posuzování

Souvisící ČSN

ČSN EN ISO/IEC 17024 (01 5258) Posuzování shody – Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob

ČSN EN ISO/IEC 17050-1 (01 5259) Posuzování shody – Prohlášení dodavatele o shodě – Část 1: Všeobecné požadavky

ČSN ISO 17359 (01 1443) Monitorování stavu a diagnostika strojů – Obecné pokyny

ČSN ISO 18436-3 (01 1445) Monitorování stavu a diagnostika strojů – Požadavky na kvalifikaci a posuzování pracovníků – Část 3: Požadavky na výcvikové orgány a proces výcviku

ČSN ISO 29821-1 (01 1464) Monitorování stavu a diagnostika strojů – Ultrazvuk – Část 1: Všeobecné pokyny

Vypracování normy

Zpracovatel: JANDÁK Praha, IČ 12494372, Dr. Ing. Jan Biloš

Technická normalizační komise: TNK 11 Vibrace a rázy

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Lubomír Drápal, CSc.

MEZINÁRODNÍ NORMA

Monitorování stavu a diagnostika strojů – ISO 18436-8

Požadavky na kvalifikaci a posuzování pracovníků – První vydání

Část 8: Ultrazvuk 2013-03-01

ICS 17.160,03.100.30

Obsah

Strana

Předmluva 5

Úvod 6

1 Předmět normy 7

2 Citované dokumenty 7

3 Termíny a definice 7

4 Klasifikace pracovníků – Ultrazvuk 7

4.1 Obecně 7

4.2 Kategorie I 7

4.3 Kategorie II 8

4.4 Kategorie III 8

5 Způsobilost 8

5.1 Obecně 8

5.2 Vzdělání 9

5.3 Výcvik 9

5.4 Praxe 9

5.5 Uznání předchozího vzdělání 10

6 Zkouška 10

6.1 Obsah zkoušky 10

6.2 Provedení zkoušek 10

Příloha A (normativní) Požadavky na výcvikový kurs pro ultrazvukové monitorování stavu a diagnostiku strojů 11

Bibliografie 14

DOKUMENT CHRÁNĚNÝ COPYRIGHTEM

© ISO 2013

Veškerá práva vyhrazena. Pokud není specifikováno jinak, nesmí být žádná část této publikace reprodukována nebo používána v jakékoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem, elektronickým nebo mechanickým, včetně fotokopíí a mikrofilmů, bez písemného svolení buď od organizace ISO na níže uvedené adrese, nebo od členské organizace ISO v zemi žadatele.

ISO copyright office

Case postale 56 · CH-1211 Geneva 20

Tel. + 41 22 749 01 11

Fax + 41 22 749 09 47

E-mail copyright@iso.org

Web www.iso.org

Published in Switzerland

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětová federace národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle vypracovávají technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také mezinárodní vládní i nevládní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Postupy použité při tvorbě tohoto dokumentu a postupy určené pro jeho další udržování jsou popsány ve směrnících ISO/IEC, část 1. Zejména se má věnovat pozornost rozdílným schvalovacím kritériím potřebným pro různé druhy dokumentů ISO. Tento dokument byl vypracován v souladu s redakčními pravidly uvedenými ve směrnících ISO/IEC, část 2 (viz www.iso.org/directives).

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv. Podrobnosti o jakýchkoliv patentových právech identifikovaných během přípravy tohoto dokumentu budou uvedeny v úvodu a/nebo v seznamu patentových prohlášení obdržných ISO (viz www.iso.org/patents).

Jakýkoliv obchodní název použitý v tomto dokumentu se uvádí jako informace pro usnadnění práce uživatelů a neznamena schválení.

Za tento dokument je odpovědná komise ISO/TC 108 *Vibrace, rázy a monitorování stavu*, subkomise SC 5 *Monitorování stavu a diagnostika strojních systémů*.

ISO 18436 sestává z následujících částí se společným názvem *Monitorování stavu a diagnostika strojů – Požadavky na kvalifikaci a posuzování pracovníků*:

- Část 1: *Požadavky na posuzující orgány a proces posuzování*
- Část 2: *Monitorování stavu a diagnostika vibrací*
- Část 3: *Požadavky na výcvikové orgány a proces výcviku*
- Část 4: *Provozní analýza maziv*
- Část 5: *Laboratorní technik/analytik pro maziva*
- Část 6: *Akustická emise*
- Část 7: *Termografie*
- Část 8: *Ultrazvuk*

Úvod

Použití ultrazvukové metody v monitorování stavu je jednou z klíčových aktivit programů prediktivní údržby ve většině průmyslových odvětví. Jiné nedestruktivní metody, včetně akustické emise, infračervené termografie, analýzy vibrací, analýzy maziv, analýzy částic z opotřebení a analýzy motorového proudu se používají jako doplňující nástroje při analýze stavu. Ti ve výrobním průmyslu, kteří svědomitě a důsledně aplikovali tyto metody, mají zkušenost, že návratnost investice výrazně překročila jejich očekávání. Avšak účinnost těchto programů závisí na schopnostech pracovníků provádějících měření a analýzu dat. Tato část ISO 18436 stanovuje požadavky na pracovníky, kteří mají být kvalifikováni pro aplikování ultrazvukové metody při neintrusivním monitorování stavu a diagnostice strojů.

Byl sestaven program výcviku a hodnocení způsobilosti pracovníků, jejichž povinnosti vyžadují odpovídající teoretické a praktické znalosti monitorování a diagnostiky strojů, který je spravován posuzujícím orgánem.

Tato část ISO 18436 stanovuje požadavky na pracovníky v neintrusivních metodách monitorování a diagnostiky, souvisejících s ultrazvukem pro monitorování stavu strojů, vůči kterým mají být kvalifikováni, a stanovuje metody posuzování těchto pracovníků.

1 Předmět normy

Tato část ISO 18436 stanovuje požadavky na kvalifikaci a posuzování pracovníků, kteří provádějí monitorování stavu strojů a diagnostiku s použitím ultrazvuku.

Certifikát nebo prohlášení shody s touto částí ISO 18436 poskytuje uznání kvalifikace a způsobilosti osobám pro provádění měření a analýzy ultrazvuku při monitorování stavu strojů s použitím ultrazvukového zařízení. Je možné, že tento postup není aplikovatelný na specializované zařízení nebo

v jiných specifických situacích.

Tato část ISO 18436 stanovuje klasifikační program sestávající ze tří kategorií, který je založen na dále vymezených technických oblastech, a je konzistentní s ISO 18436-1 a ISO 18436-3.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.